

Állásfoglalás a 2006-os költségvetés tervezetével kapcsolatban

Az országgyűlés a napokban kezdte meg a 2006-os költségvetésről szóló törvény tervezetének általános vitáját. A Szociális Szakmai Szövetség igyekezett áttekinteni a szociális területet, különösen a szociális szolgáltatások finanszírozását érintő tervezett változtatásokat. Néhány változtatási javaslatot nyomatékkal ajánlunk az országgyűlési képviselők figyelmébe.

A jövő évi költségvetés tervezetének alapvető problémája az átláthatóság hiánya. A törvénytervezet nem tartalmaz az ideai és korábbi évek kiadásainak összehasonlítását lehetővé tevő magyarázatokat, vagy (ami sokkal célszerűbb lenne) átszámított összehasonlító adatokat. Semmilyen erőfeszítés nem történt, hogy új fogalmak vagy csoportosítások esetén az olvasó sejtthesse, hogy mi alakult át mivé, bizonyos területekre több vagy kevesebb pénzt szán a költségvetés. Egyszerűbben szólva, a legtöbb esetben a szövetség szakértői sem tudták nyomon követni a költségvetési törvényben szereplő változtatások mértékét és irányát. Az összehasonlító számadatok hiányában sem a szakemberek, sem az állampolgárok nem tudják követni a történéseket, tehát a pozitív vagy negatív észrevételek is bizonytalanok. Ezért csak igen kevés, de lényeges pontokat érintő észrevételt teszünk.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök a közelmúltban kiállt a **gyermekszegénység csökkentésének** halaszthatatlansága mellett, s meghirdette a gyermekszegénység elleni küzdelmet célzó kormányzati program kidolgozását. Ezért – noha tudjuk, hogy szűkösek a források, és vannak szükséges átcsoportosítások – elfogadhatatlannak tartjuk, hogy ezek a gyermekes családokat, - különösen azok rosszabb helyzetű csoportjait – érintsék. A gyermekek szegénységét csökkentő program hitelét csökkenti, ha a 2006-ra vonatkozó költségvetés legkisebb mértékben is csökkenti a gyermekeket érintő szolgáltatások után járó normatívát.

A tervezett változtatások háttérében sejteni vélünk bizonyos koncepciókat – ilyen például az otthoni segítségnyújtás preferálása a bentlakásos intézményekkel szemben, vagy a kistérségi társulások kiemelt támogatása. Ugyanakkor ezek a koncepciók, törekvések meglehetősen következetlenül, ellentmondásosan érvényesülnek a normatívák megállapításánál. Érthetetlennek tartjuk például a pszichiátriai betegek nappali és közösségi ellátási formái után járó finanszírozás csökkentését, holott az ezidáig biztosított normatíva is alacsony volt. Ezért, - noha 1999 óta jogszabályi szinten nevesítve van a pszichiátriai betegek nappali intézménye, - még 2005-ben is csak 14 szolgáltatás működött, amelyek csupán 408 embert láttak el. Mindeközben továbbra is mintegy 8 ezer ember él lakóhelyétől távol eső, nagy létszámú, ellátásukra alkalmatlan bentlakásos intézményekben.

Üdvözljük a többcélú kistérségi társulási formában nyújtott szolgáltatások kiegészítő finanszírozását. Teljes mértékben egyetértünk azzal, hogy a kistérségi társulások elindulása és működése jelentheti a megoldást az alacsony lélekszámú (néhány száz fős) hátrányos helyzetű települések számára.

Véleményünk szerint azonban a kistérségi társulásokhoz kapcsolt források felhasználásának szakmai háttere teljes mértékben hiányzik. Ezért szükségesnek látjuk megfelelő szakemberek bevonásával a **szakmai szabályok kidolgozását**, valamint egy **monitorozó** – tehát a források felhasználását, a kistérségi társulási formában nyújtott szolgáltatások működésének minőségét vizsgáló és azt értékelő – **munkacsoport** felállítását.

Utolsó megjegyzésünk: átgondolatlanak és szakmailag indokolatlannak tartjuk a 3 ezer lakos alsó küszöbként történő meghúzását – a családsegítés, házi segítségnyújtás, és nappali ellátás elindításához – a többcélú kistérségi társulások esetében. Jelezzük, hogy például a dél- és nyugat-dunántúli régiókban az aprófalvak lakossága nem haladja meg a száz főt, így tíz község társulásával sem érhető el 3000 fő. E mellett vitathatónak tartjuk az olyan települések társulásba kényszerítését, amelyek szervesen – sem gazdaságilag, sem társadalmilag – nem kapcsolódnak egymáshoz, csak azért, hogy a fenti minimum lélekszámot elérjék. Ezért javasoljuk a körjegyzőségek kialakítására vonatkozó, jelenleg érvényben lévő szabályozás alkalmazását a többcélú kistérségi társulások esetében is.

Budapest, 2005. november 3.

Ferge Zsuzsa sk.
elnök
a Szociális Szakmai Szövetség
elnöksége nevében